

Schelphoek

Andr. Boogert

Foto's van de schrijver

Afb. 1 Schelphoek met een ongewoon grote hoeveelheid schelpen bij Borssele. 29.XII.82.

Op de Zeeuwse- en Zuidhollandse eilanden zijn meerdere stukken bochtige zeewering die ter plaatse bekend staan als "schelphoek". Dit is geen officiële naam die op de topografische kaarten voorkomt, maar de plaatselijke bevolking zal u desgevraagd direkt een stukje dijk in de omgeving aanwijzen met die naam. Vooral de beide Schelde-monden zijn rijk aan "schelphoeken".

Op 29 dec. 1982 was er bij de voormalige haven van Borssele aan de Westerschelde in de "schelphoek" een ongewoon grote hoeveelheid schelpen te zien. Soms is die grote hoop er, soms ook weer

Afb. 2 *Cardium edule* en *Scrobicularia plana* zijn de beide soorten van de schelphoek bij Borssele.

niet. De lengte van de schelpenhoop was zeker 30 meter en de laagdikte was hier en daar bijna 1 meter (afb. 1).

Er bleken maar twee soorten schelpen in die hoop te zitten (afb. 2):

- *Cardium edule* L., kokkel, welke het voornaamste bestanddeel van de hoop vormde.
- *Scrobicularia plana* (Da Costa), platte slijkgaper, met wat exemplaren in de bovenste laag van de hoop.

Bijna alle schelpen waren vers, sommige nog met vleesresten. De oorzaak van het massaal aanspoelen van deze schelpen moet een natuurlijke zijn. Immers reeds 40 jaar geleden waren de schelphoeken al een bekend verschijnsel.

Vermoedelijk leven de dieren gewoon in de Scheldemonden in enorme aantallen. De bodem van deze zeearmen is nogal in beweging, zodat bij stormachtige perioden de dieren uit de bodem worden gewassen en met de stroming worden meegevoerd.

Eenmaal uit hun natuurlijke omgeving gehaald dalen de levenskansen en de dieren worden in massale hoeveelheden door de stroming van het water in een bocht afgezet tegen de zeevering. Zo kan er een schelphoop ontstaan. Gebeurt dit regelmatig op dezelfde plaats dan noemt men zo'n plaats al vlug een "schelphoek".

Onderwaterpark Curaçao

Reeds geruime tijd werkt de Stichting Nationale Parken Nederlandse Antillen - STINAPA - met financiële steun van het Wereldnatuurfonds aan een onderwaterpark op Bonaire. Gezien het succes daarvan, zo lezen wij in Panda (jrg. 19, no. 2), gaat nu ook gewerkt worden aan een dergelijk park op Curaçao, eveneens met steun van het WNF. Ook daar bestaat een dringende noodzaak tot een actief natuurbeheer, hetgeen neerkomt op bescherming tegen te intensieve ongecontroleerde exploitatie. Het is niet de bedoeling om de mens de toegang tot zo'n park te verbieden. Integendeel, maar wel om te verbieden, dat een aanslag op de levende have wordt gedaan. Ook de vervuiling, een met de industriële ontwikkeling gepaard gaand verschijnsel, zal de aandacht krijgen. Het Caraïbisch Maritiem-biologisch Instituut (Carmabi) heeft daarvoor het oog laten vallen op een nog betrekkelijk onaangetaste strook van ongeveer 20 km lengte van de meest oostelijke punt tot de oostelijke rand van de agglomeratie Willemstad.